

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 4Co/82/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118216100
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Fil'akovský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8118216100.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Fil'akovského a sudcov JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Anny Kovaľovej v právnej veci žalobcu: S. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. 5, XXX XX N., právne zastúpeného JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, ul. Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava 26, IČO: 35 792 752, právne zastúpenému Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubániho 16, 810 11 Bratislava, IČO 47 233 516, o primerané finančné zadost'učinenie vo výške 1.788,48 eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 22. februára 2019 č.k. 20Csp/220/2018-40 takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok s výnimkou výroku, ktorým súd v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a vo výroku o trovách konania.

Žalobcovi sa nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že

„I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 300 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietla.

III. Žalovaný je povinný nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100%, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 1 odsek 1, § 3 odsek 3, 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 250/2007 Z.z.“).

3. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobou podanou na tunajšom súde dňa 20.11.2018 si žalobca uplatnil voči žalovanému právo na primerané finančné zadost'učinenie vo výške 1.788,48 eura. Svoju žalobu odôvodnil tým, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 14C/387/2015 o zdržanie sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy, bol ako žalobca v postavení spotrebiteľa, úspešný, rozsudkom Okresného súdu Prešov, sp. zn. 14C/387/2015, zo 17.3.2017, v spojení s rozsudkom Krajského súdu Prešov, sp. zn. 6Co/103/2017, z 29.5.2018, ktoré nadobudli právoplatnosť 4.7.2018. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol: „15. Vzhľadom na neplatnosť základného právneho vzťahu, teda úverovej zmluvy, nemôže byť platný ani zabezpečovací inštitút, teda dohoda o zrážkach zo mzdy a iných príjmov, ktorá má akcesorický charakter k základnej (úverovej) zmluve. Z tohto dôvodu

preto súd žalobe v celom rozsahu vyhovel a uložil žalovanému povinnosť zdržať sa použitia predmetnej dohody, nakoľko pri závere o neplatnosti zmluvy si strany- majú vrátiť čo si navzájom plnili, pričom z článku IV. dohody o zrážkach zo mzdy- vyplýva, že pohľadávky žalovaného voči žalobcovi zabezpečené touto dohodou sú tvorené úverom vrátane všetkých prípadných revolvingov poskytnutých dlžníkovi, príslušenstvom úveru (revolvingu/ov), nákladmi ktoré spoločnosti preukázateľne vznikli v súvislosti s vymáhaním uvedených pohľadávok voči dlžníkovi a ďalšími prípadnými pohľadávkami žalovaného voči žalobcovi, ktoré vyplynú/vzniknú na základe alebo v súvislosti so zmluvou a jej prípadnými dodatkami. Z uvedeného extenzívne vyskladaného textu je teda zrejmé, že žalovaný by na základe tejto dohody mohol žiadať zamestnávateľa žalobcu aj o vykonávanie zrážok, ktoré sa môžu týkať nárokov, na ktoré žalovaný nemá právo, preto súd žalobe v celom rozsahu vyhovel. 16. Súd taktiež poukazuje na to, že dôsledok neplatnosti zmluvy je ten, že zmluvné strany si majú vrátiť to, čo si navzájom plnili, pričom totožný záver by vyplynul aj zo skutočnosti, že zmluva neobsahuje obligatórne náležitosti, teda minimálne RPMN a predpoklady použité na jej výpočet (§ 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z.), ktorá, vzhľadom na už uvedené, nepochybne nebola zmluvne dojednaná, ale aj údaj o konečnej splatnosti (§ 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z. z.), keďže tento má byť uvedený v samotnej zmluve ako obligatórna náležitosť, nie v zmluvných dojednaniach, ktoré majú iba bližšie špecifikovať pojmy a skutočnosti uvedené v zmluve, ako aj výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a poplatkov, bez ohľadu na tvrdenie žalovaného, keďže slovenská právna úprava obsahuje ustanovenie § 9 ods. 2 písm. l) zákona č. 129/2010 Z.z., čo predstavuje základné obligatórne náležitosti zmluvy a z týchto dôvodov by bol úver bezúročný a bezpoplatkový, pričom dohoda o zrážkach zo mzdy, ktorá sa nevzťahuje len na istinu úveru, je preto v rozpore so zákonom (§ 39 OZ), keďže zabezpečuje aj neexistujúcu pohľadávku a preto by bola aj z toho dôvodu neplatná a je preto namieste uloženie povinnosti žalovanému zdržať sa použitia predmetnej dohody “ Ako spotrebiteľ si uplatňuje satisfakciu za porušenie svojich spotrebiteľských práv. Svoje práva musel brániť v pôvodnom konaní. Primerané finančné zadosťučinenie má mať sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal recidívy. Zároveň má mať aj funkciu relutárnu. Keďže je spotrebiteľom, ktorý úspešne uplatnil porušenie svojho práva na súde, došlo k splneniu hypotézy právnej normy. Na základe Zmluvy o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu, č. XXXXXXXXXXXX, z 11.6.2015 mu bola schválená výška úveru 1 500,- eur. Žalovaný si však ihneď započítal poplatok za poskytnutie úveru vo výške 150,- eur, a teda v skutočnosti mu žalovaný poskytol úver vo výške 1 350,- eur. Žalovaný chcel od žalobcu, prostredníctvom zrážok zo mzdy, získať sumu 3 138,48 eura, čo vyplýva zo žiadosti, z 28.7.2015, ktorú žalovaný adresoval zamestnávateľovi. Žalovaný sa tak na jeho úkor chcel, formou zrážok zo mzdy obohatiť minimálne o sumu 1 788,48 eura (3 138,48 eura - 1 350,- eur = 1 788,48 eura), a v tejto výške požaduje primerané finančné zadosťučinenie. Žalovaný s podanou žalobou nesúhlasil. Vo svojom vyjadrení uviedol, že dohoda o zrážkach zo mzdy nebola uzavretá za situácie, že by existovalo súdne rozhodnutie, ktoré by zakazovalo uzavrieť dohodu o zrážkach zo mzdy ktorej obsah vyhovuje § 5a ods. 1 zákona č. 250/2007 Z.z.. O rovnakej dohode rozhodol napríklad v uznesení Krajský súd v Bratislave, č. k. 6Co/142/2016 - 86 takto : „Odvolací súd je zhodne s odporcom toho názoru, že dojednanie dohody o zrážkach zo mzdy ako zabezpečovacieho inštitútu a inštitútu na postupné uspokojenie pohľadávky v zmysle § 551 a nasl. Obč. zák. nemožno považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle ust. § 53 Obč. zák. Dojednanie dohody o zrážkach zo mzdy totiž nespôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a ani neobmedzuje a nevylučuje práva spotrebiteľa. To platí napriek tomu, že navrhovateľka zrejme nemala možnosť ovplyvniť obsah dohody o zrážkach zo mzdy. Názor navrhovateľky, že dohodou o zrážkach zo mzdy nemožno zabezpečiť budúcu pohľadávku, nemá oporu v právnych predpisoch.“ Disparita a nekoherencia v obsahu súdnych rozhodnutí, najmä pokiaľ ide o výklad zákon a výklad ustanovení týkajúcich sa spotrebiteľa, nepredstavuje zákonný dôvod pre záver, že došlo k porušeniu práv žalobcu ako spotrebiteľa. Ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. vychádza z predpokladu konkrétneho porušenia, ktoré namietal a uplatňoval spotrebiteľ a na základe tohto konkrétneho porušenia prijatý záver o porušení práva spotrebiteľa. Uplatnený nárok nielenže nevychádza zo žiadneho konkrétneho predpokladu porušenia práva, keď predmetným rozsudkom bola možnosť ďalšieho výkonu zrážok zastavená (čím bola v podstate znemožnená aj možnosť žalovaného domáhať sa svojho legitímneho nároku, ktorým je aj zvyšok istiny poskytnutého úveru), ale je i zjavne neprimeraný a nedôvodný vo vzťahu ku skutkovým okolnostiam posudzovaného prípadu. Žalovaný ďalej uviedol, že tvrdenie, že sa chcel obohatiť formou zrážok zo mzdy je zavádzajúce a mylné, pretože zrážka zo mzdy slúži na uspokojenie určitej pohľadávky, a existencia pohľadávky voči žalobcovi zo strany žalovaného spochybnená nebola, podanie žiadosti o vykonanie zrážok zo mzdy sa týkalo splnenia konkrétnej pohľadávky z konkrétnej zmluvy. V rozsudku sp. zn. 14Co/91/2012 Krajský súd v Prešove uviedol, že s ohľadom na neurčitú hypotézu § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. a v záujme eliminácie

jeho možného zneužitia je nevyhnutné sledovať jeho účel, ktorým je nastolenie rovnováhy zmluvných strán, pričom posudzovanie každého nároku na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia je vecou individuálnych skutkových zistení. Za situácie, kedy žalobca neuhradil žalovanému ani len prijatú sumu (uhradil len 1/6 z danej sumy), systematicky a dlhodobo sa vyhýba plateniu je podaná žaloba nedôvodná. Je absurdným tvrdenie, že žalovaný sa chcel obohatiť vykonávaním zrážok zo mzdy, ak suma, ktorá mala byť zrazená predstavuje úhradu istiny úveru a úrokov za úver, ktorých výška je v súlade so zákonom. Z podanej žaloby nevyplývajú žiadne skutkové okolnosti, ktoré by preukazovali nutnosť priznania finančného zadosťučinenia ako spôsobu zavŕšenia ochrany spotrebiteľa.

4. Súd I. inštancie po vykonanom dokazovaní zistil skutkový stav, podľa ktorého Okresný súd Prešov rozsudkom zo dňa 17.3.2017, sp. zn. 14C/387/2015, uložil žalovanému povinnosť zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) dlžníka č. XXXXXXXXXXXX uzavretej medzi žalobcom a žalovaným dňa 11.6.2015 k zmluve o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 11.6.2015. Súd v konaní dospel k záveru o neplatnosti základného právneho vzťahu, teda úverovej zmluvy, a preto nemôže byť platný ani zabezpečovací inštitút, teda dohoda o zrážkach zo mzdy a iných príjmov, ktorá má akcesorický charakter k základnej (úverovej) zmluve. Z tohto dôvodu súd žalobe v celom rozsahu vyhovel. Navyše súd uviedol, že dôsledok neplatnosti zmluvy je ten, že zmluvné strany si majú vrátiť to, čo si navzájom plnili, pričom totožný záver by vyplynul aj zo skutočnosti, že zmluva neobsahuje obligatórne náležitosti, teda minimálne RPMN a predpoklady použité na jej výpočet (§ 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z.), ktorá, vzhľadom na už uvedené, nepochybne nebola zmluvne dojednaná, ale aj údaj o konečnej splatnosti (§ 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z. z.), keďže tento má byť uvedený v samotnej zmluve ako obligatórna náležitosť, nie v zmluvných dojednaniach, ktoré majú iba bližšie špecifikovať pojmy a skutočnosti uvedené v zmluve, ako aj výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a poplatkov, bez ohľadu na tvrdenie žalovaného, keďže slovenská právna úprava obsahuje ustanovenie § 9 ods. 2 písm. l) zákona č. 129/2010 Z.z., čo predstavuje základné obligatórne náležitosti zmluvy a z týchto dôvodov by bol úver bezúročný a bezpoplatkový, pričom dohoda o zrážkach zo mzdy, ktorá sa nevzťahuje len na istinu úveru, je preto v rozpore so zákonom (§ 39 OZ), keďže zabezpečuje aj neexistujúcu pohľadávku a preto by bola aj z toho dôvodu neplatná.

5. Krajský súd v Prešove vyššie uvedený rozsudok potvrdil. V rozhodnutí uviedol, že dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov hoci uzatvorená na samostatnom tlačíve má charakter štandardnej zmluvnej podmienky používanej žalovaným pri uzatváraní zmlúv o spotrebiteľských úveroch so spotrebiteľmi. Je právne bezvýznamné, či takáto dohoda vyplýva zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo z osobitnej zmluvy. Občiansky zákonník v ustanovení § 53 ods. 2 za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia nepovažuje také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov, ak má byť súdmi akceptovaná, musí byť výsledkom zmluvnej autonómie strán a slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Žalovaný ako veriteľ formulárovou zmluvou do prejavu vôle žalobcu k uzavretej zmluve o úvere, o uzavretie ktorého len mal záujem, zahrnul bez ďalšieho automatické uzavretie dohody o zrážkach zo mzdy. Na uvedenom nemení nič ani tá skutočnosť, že dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov bola uzatvorená na samostatnom tlačíve. Toto tlačívo malo typový formulárový charakter, ktorý žalobca nemohol ovplyvniť. Uvedené zmluvné dojednanie tak vnucuje žalobcovi ako spotrebiteľovi určité správanie, konanie, pričom tým zvyhodňuje poskytovateľa služby ako príjemcu plnenia, čím je spôsobená nerovnováha zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. V prípade nepreukázania opaku zo strany dodávateľa zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané (§ 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka). Dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov bola uzatvorená na predtlačenom formulári v čase uzatvorenia zmluvy o úvere a žalovaný ničím nepreukázal individuálny charakter tohto dojednania. Postup žalovaného pri uzatváraní dohôd o zrážkach zo mzdy pri poskytovaní spotrebiteľských úverov je odvolaciemu súdu známy z jeho rozhodovacej praxe, z ktorej vyplýva, že tieto dohody sú spotrebiteľmi podpisované bez adekvátneho vysvetlenia možnosti spornú dohodu nepodpísať. Síce tzv. informovaný súhlas odvolací súd nevyžaduje, no odporuje princípu ochrany slabšej zmluvnej strany, ak sa podpisy spotrebiteľov pre takéto dohody preukázateľne nezdovozujú s odbornou starostlivosťou po adekvátnom (vhodnom) poučení o význame a dôsledkoch takejto dohody na spotrebiteľa ale ak sa kontraktácia vykonáva na úrovni paušálnej produkcie a akceptácie zmluvných formulárov s rizikom, že spotrebiteľ je sústredený na hlavný produkt (v danej veci úver).

6. Žalobca pri svojom výsluchu uviedol, že bol úspešný v konaní o zdržanie sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy, napriek tomu ho potom žalovaný chcel okradnúť o 2000 eur. Telefonoval im, zdvihla

jeho manželka, ktorá sa z toho psychicky zrútila. Telefonovali mu napr. aj pred tromi dňami. Žalovaný ho aj písomne vyzýval. Z poskytnutého úveru zaplatil tri splátky. Keď sa dozvedel o tom, že sa vykonajú zrážky zo mzdy, tak sa zrútil, nakoľko je epileptik. Zároveň mal viac úverov a myslel si, že to nebude môcť splácať.

7. Na základe vykonaného dokazovania súd prvej inštancie dospel k záveru, že žaloba je čiastočne dôvodná. Medzi stranami nebolo sporné, že vzťah medzi žalobcom a žalovaným je vzťahom spotrebiteľským. Okresný súd Prešov rozsudkom zo dňa 17.3.2017, sp. zn. 14C/387/2015, uložil žalovanému povinnosť zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) dlžníka č. XXXXXXXXXXXX uzavretej medzi žalobcom a žalovaným dňa 11.6.2015 k zmluve o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 11.6.2015. Krajský súd v Prešove uvedené rozhodnutie potvrdil. V predmetnej veci si žalobca uplatnil nárok na primerané finančné zadosťučinenie vo výške 1.788,48 eura v súlade s ustanovením § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa. Podľa poslednej vety ustanovenia § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa, spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

8. Súd mal za to, že v danom prípade porušením práva a povinnosti žalovaným je to, že v zmluvnom vzťahu žalovaný ako dodávateľ nepredložil žalobcovi opätovne nový návrh na prijatie, čím nedošlo k uzavretiu úverovej a to následne malo za následok neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy a iných príjmov, ktorá má akcesorický charakter k základnej (úverovej) zmluve. Keďže žalovaný preukázateľne porušil právo žalobcu, ako spotrebiteľa, dôsledkom takéhoto porušenia je aj úspešné uplatnenie práva spotrebiteľa na primerané finančné zadosťučinenie. Súd teda dospel k záveru, že sú splnené podmienky k tomu, aby bolo žalobcovi priznané primerané finančné zadosťučinenie.

9. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia tak tým, že žalovaný si vo vzťahu k žalobcovi uplatnil u zamestnávateľa žalobcu neplatnú dohodu o zrážkach zo mzdy a iných príjmov a následné boli vykonávané zrážky zo mzdy, to spôsobilo u žalovaného, že sa zrútil, keďže je epileptik a taktiež si myslel, že nebude môcť splácať úvery u iných spoločnostiach. Súd preto považoval za primeranú výšku finančného zadosťučinenia v sume 300,- eur a to s ohľadom na intenzitu zásahu žalovaného do práva žalobcu ako spotrebiteľa, aby sa spotrebiteľovi poskytla satisfakcia a zároveň, aby to odradilo dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov. Na výšku priznaného finančného zadosťučinenia mala vplyv aj skutočnosť, že žalobca si nesplnil povinnosť a nevrátil žalovanému sumu poskytnutého úveru, keď zo sumy 1.350,- eur uhradil iba 214,04 eura (žalobca tvrdenia žalovaného nepoprel).

10. Výrok o trovách konania bol odôvodnený ust. § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“).

11. Proti rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. Navrhol rozsudok zmeniť tak, aby žaloba žalobcu bola zamietnutá a žalovanému priznal právo na náhradu trov konania. Ako dôvod uviedol, že žalovaný v podanom vyjadrení k žalobe tvrdil, že nárok na finančné zadosťučinenie môže vzniknúť len v prípade, ak dôjde k rozhodnutiu o porušení ustanovenia určeného na ochranu spotrebiteľa právoplatným súdnym rozhodnutím. Zákon teda vyžaduje porušenie špecifického práva, a teda nepriznáva nárok na finančné zadosťučinenie vtedy, ak je žalobca úspešný v konaní na základe iného ustanovenia. Z odôvodnenia napádaného rozsudku nevyplýva, že by sa súd prvej inštancie vôbec týmto argumentom zaoberal alebo že by odôvodnil, v čom na základe tvrdených skutočností bolo preukázané splnenie podmienky podľa hore citovaného ustanovenia. Ďalej uviedol, že rozhodnutie je nepreskúmateľné pokiaľ ide o základ priznaného nároku a jeho výšky. Napadnutý rozsudok neobsahuje označenie žiadnej skutočnosti vyplývajúcej z vykonaného dokazovania alebo z jeho úvahy, ktorou by bola odôvodnená suma 300,- eur. Nedostatok odôvodnenia sumy primeraného finančného zadosťučinenia zásadným spôsobom odporuje zákonu. Nie je z neho zrejmé, v čom je napríklad daná primeranosť. Z pojmu „primeranosť“ možno vyvodit', že súdu je daná možnosť a povinnosť postupovať individuálne, hodnotiť a posudzovať okolnosti konkrétneho zásahu, prípadne stanoviť ďalšie kritériá pre posúdenie každého prípadu. Taktiež z napadnutého rozsudku nie je zrejmé ani označenie, ktoré právo spotrebiteľa bolo porušené, v zmysle akého ustanovenia.

12. Žalobca sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

13. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 C.s.p.), vzhľadom na včas podané odvolanie, preskúmal rozhodnutie v jeho napadnutom rozsahu, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia pojednávania (§ 385 C.s.p. a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

14. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

15. Všeobecným právnym predpisom upravujúcim ochranu spotrebiteľa nie je Občiansky zákonník, ale zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov. Vo vzťahu k tomuto právnemu predpisu aj Občiansky zákonník má povahu osobitného predpisu a vo svojich ustanoveniach len dopĺňa všeobecnú úpravu danú zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov o ďalšie osobitné ustanovenia zamerané na ochranu spotrebiteľov. Je to zrejmé z ust. § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov, podľa ktorého každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, pričom v poznámke k tomuto ustanoveniu je daný odkaz na ust. § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka.

16. V prípade porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 v znení neskorších predpisov a osobitnými predpismi, medzi ktoré sa zaraďuje i Občiansky zákonník, vzniká spotrebiteľovi právo na primerané finančné zadostučinenie. Toto právo vyplýva z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov, podľa ktorého proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

17. Vychádzajúc z tohto ustanovenia predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadostučinenie je úspešne uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zo strany spotrebiteľa na súde. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje ak k takémuto porušeniu práva alebo povinností dôjde.

18. V tejto súvislosti je potrebné dodať, že v súčasnosti účinné znenie ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadostučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi bolo spôsobilé privediť ujmu spotrebiteľovi. Od 10.6.2013 právo na primerané finančné zadostučinenie vzniká už úspechom spotrebiteľa na súde v otázke preukázania porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi.

19. Čo sa týka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti, ako predpokladu pre priznanie práva na primerané finančné zadostučinenie, tento je naplnený vtedy, ak si spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinnosti žalobou proti dodávateľovi, resp. ak tak urobí v rámci svojej obrany proti dodávateľom uplatnenému nároku.

20. K uplatneniu práva na primerané finančné zadostučinenie nemôže dôjsť kedykoľvek. Toto právo vzniká v zmysle ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov po tom čo zo strany spotrebiteľa dôjde k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinnosti na súde. Či došlo k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinnosti na súde vyplynie až z rozhodnutia súdu vydaného vo veci samej.

21. Vo veci 14C/387/2015-61 Okresného súdu Prešov v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp.zn. 6Co/103/2017 sa žalobca domáhal uloženia povinnosti žalovanému zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy. Vo vzťahu k takto uplatnenému nároku mal žalobca v konaní plný úspech. Stalo sa tak z dôvodu absolútnej neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy. Okrem uvedeného sa v rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 17.03.2017 č.k. 14C/387/2015-61 poukázalo aj na neplatnosť úverovej zmluvy, z dôvodu, že návrh zmluvy nekorešponduje s návrhom, ktorý žalobca prijal, preto prijatie návrhu bolo potrebné hodnotiť ako nový návrh, ktorý už žalobca neakceptoval. Ďalej sa zdôraznilo, že zmluva nerešpektuje povinnosť uviesť obligatórne náležitosti zmluvy, keď táto neobsahuje náležitosť vyplývajúcu z ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z., ktorou je uvedenie RPMN a predpoklady použité na jej výpočet, ale aj ust. § 9 ods. 2 písm. f) zákon č. 1209/2010 Z.z. ktorou je termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, ako aj výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a poplatkov. Uvedené spôsobuje, že poskytnutý úver sa považuje podľa ust. § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. za bezúročný a bez poplatkov. Právoplatným ukončením konania vo veci 14C/387/2015 bol naplnený predpoklad úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti umožňujúci žalobcovi požadovať od žalovaného právo na primerané finančné zadosťučinenie. Žaloba o primerané finančné zadosťučinenie bola podaná dňa 19.11.2018, teda v čase, keď ešte neuplynula všeobecná trojročná premĺčacia doba vyplývajúca z ust. § 101 Občianskeho zákonníka.

22. Žalobca si bez akejkoľvek pochybnosti v inom súdnom konaní úspešne uplatnil uloženie povinnosti žalovanému zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy.

23. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradzovalo od získavania plnení z neplatných právnych úkonov týkajúcich sa spotrebiteľských zmlúv a jednak to treba chápať ako odmenu za to, že spotrebiteľ sa pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojim úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, sa už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite. Aj keď zákon, ako to už bolo skôr konštatované, nevyžaduje pre vznik práva na primerané finančné zadosťučinenie, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma, v prejednávanej veci vznik ujmy na strane žalobkyne bez akýchkoľvek pochybností hrozil. Napriek neplatnej dohode o zrážkach zo mzdy, žalovaný túto dohodu použil a požiadal zamestnávateľa žalobkyne o vykonávanie zrážok zo mzdy. Takéto konanie žalovaného nemožno hodnotiť inak ako konanie odporujúce dobrým mravom. Zákaz konať v rozpore s dobrými mravmi priamo vyplýva z ust. § 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z.z. Žalobca taktiež aj s prihliadnutím na postoj žalovaného vo veci vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 14C/387/2015, v ktorom spochybňoval dôvodnosť žaloby o zdržanie sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy, bol dlhodobo nedôvodne vystavený psychickému vypätiu a stavu právnej neistoty a to až do právoplatného skončenia konania vo veci 14C/387/2015 Okresného súdu Prešov. Pritom je zrejmé, že tento stav vyvolal žalovaný, ktorý naformuloval neplatnú dohodu o zrážkach zo mzdy a snažil sa ju použiť na výkon zrážok zo mzdy prostredníctvom zamestnávateľa žalobcu. Z poskytnutého úveru vo výške 1.500,- eur poplatok za jeho poskytnutie vo výške 150,- eur bol splatný v deň poskytnutia úveru. Žalobcovi teda reálne bola poskytnutá čiastka 1.350,- eur.

24. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určovaní sa zohľadňujú rôzne kritéria, a to intenzita, časové trvanie závadného konania, satisfakčná a sankčná funkcia a podobne. Za primerané, vzhľadom na všetky okolnosti prípadu, je potrebné považovať finančné zadosťučinenie vo výške 300,- eur tak, ako priznal súd prvej inštancie. Odvolací súd sa stotožňuje s odôvodnením výšky priznaného finančného zadosťučinenia. Táto čiastka je podstatne nižšia než žalovaným požadovaná suma 1788,48 eur vo veci 14C/387/2015 Okresného súdu Prešov, o ktorú sa chcel žalovaný bezdôvodne obohatiť na úkor žalobcu. Takto priznané finančné zadosťučinenie je vyrovnaním ujmy žalobcu, ktorá mu hrozila konaním žalovaného, je akousi určitou satisfakciou za stav, ktorý musel v dôsledku konania žalovaného trpieť a je aj sankciou postihujúcou žalovaného, ktorý pri dojednávani úverovej zmluvy závadne konal.

25. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 387 C.s.p. rozsudok ako vecne správny potvrdil.

26. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa ustanovenia § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 C.s.p. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že žalobcovi v súvislosti s odvolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

27. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).